

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 28.1.2009
KOM(2009) 36 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Investície do budúcej Európy

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Investície do budúcej Európy

Od jesene minulého roka Európska únia čelí dvom výzvam. Kríza na finančných trhoch vyvolala prudký prepád európskeho hospodárstva. Bolo zrejmé, že európske rodiny, podniky a komunity pocítia jej účinky tak, že dôjde k strate pracovných príležitostí a strate príjmov. Rovnako bolo zrejmé, že kríza a jej dôsledky si vyžadujú, aby sa začali okamžite hľadať možné riešenia. Európa si zároveň uvedomovala viac ako kedykoľvek predtým, že dlhodobá sila a udržateľnosť európskeho hospodárstva závisí od toho, do akej miery sa vo všetkých odvetviach európskej spoločnosti využijú príležitosti na rast konkurencieschopnosti a takisto aj od toho, či sa podarí pretransformovať európske hospodárstvo do takej podoby, aby bolo schopné splniť požiadavky vyplývajúce z energetickej bezpečnosti a zo záväzku znížiť emisie skleníkových plynov.

Výsledkom týchto úvah bol Plán hospodárskej obnovy Európy¹, ktorý predstavila Komisia v novembri a ktorý podporili hlavy štátov a vlád na decembrovom zasadnutí Európskej rady². V pláne boli načrtnuté spôsoby, akými by mohli členské štáty a EÚ koordinovať svoje politiky a poskytnúť okamžité stimuly európskemu hospodárstvu. Plán sa však starostlivo zameriaval aj na to, aby tieto stimuly boli nasmerované na dlhodobé ciele EÚ.

Jeho dôležitou súčasťou bol návrh zvýšiť výdavky EÚ v stanovených strategických odvetviach. Dohodnuté stimulačné opatrenia v objeme 1,5 % HDP si vyžiadali príspevky z vnútroštátnych zdrojov ako aj zo zdrojov EÚ vrátane rozpočtu EÚ. Keďže výdavky EÚ boli pod dohodnutou úrovňou, Komisia vypočítala, že by na také vopred zadefinované oblasti ako je energetika a širokopásmové pripojenie mohlo byť urýchlene nasmerovaných 5 miliárd EUR. Podporilo by sa tým presvedčenie, že nedôjde k úplnému pozastaveniu investícií a Európa by sa vďaka tomu vydala na cestu k silnejšiemu budúcemu hospodárstvu. Toto boli niektoré z aspektov, ktoré si získali osobitnú podporu na decembrovom zasadnutí Európskej rady, na ktorom sa zároveň zdôraznila aj potreba zohľadniť náležitú geografickú rovnováhu.

Od decembra sa potreba konať stala ešte zrejmejšou. Očividný je predovšetkým význam energetickej bezpečnosti a takisto aj nedostatky, s ktorými sa Európa v súčasnosti potýka. Priame dôsledky pocítili domácnosti a podnikateľské subjekty vo viacerých členských štátoch. Dôsledky plynovej krízy však pocítili všetci, pričom jej výsledkom bola destabilizácia vzťahov medzi EÚ a jej susedmi a takisto aj naliehavé uvedomenie si, že EÚ musí byť menej závislá od externých dodávateľov.

V tomto oznámení sa uvádzajú oblasti, do ktorých by mali smerovať investície. Sú k nemu priložené rozhodnutia o financovaní, ktoré sa týkajú príslušných oblastí. Určené projekty boli vybrané na základe ich súladu so strategickými cieľmi EÚ. Podpora EÚ bude prispôbená tomu, aby sa dosiahla čo najvýraznejšia akcelerácia projektov a čo najrýchlejšie uplatnenie opatrení. V súlade so závermi Európskej rady je zachovaná geografická vyváženosť. Komisia už predložila návrh revízie viacročného finančného rámca na roky 2007 – 2013 s cieľom sprístupniť dodatočné finančné prostriedky v rámci výdavkovej kapitoly 1a, pri súčasnom

¹ 2008KOM(2008) 800.

² Závery zo zasadnutia Európskej rady 11. a 12. decembra 2008 v Bruseli.

zachovaní celkových objemov, ktoré boli dohodnuté v medziinštitucionálnej dohode³. Na základe prvých rokovanií s rozpočtovým orgánom Komisia teraz navrhuje presun nevyužitých prostriedkov z výdavkovej kapitoly 2 na rok 2008 do výdavkovej kapitoly 1a s cieľom sprístupniť zdroje na projekty v oblasti energetiky v navrhovanej výške 3,5 miliardy EUR⁴. Navrhovaných 1,5 miliardy EUR na infraštruktúru širokopásmového pripojenia a nové výzvy v súvislosti s kontrolou stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky zostávajú vo výdavkovej kapitole 2, pričom tieto zdroje sa budú realizovať v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.

Komisia vyzýva Radu a Európsky parlament, aby urýchlene preskúmali tieto návrhy a sprístupnili požadované prostriedky z rozpočtu. To výrazne pomôže Európskej únii v jej snahe nasmerovať európske hospodárstvo na cestu k rastu a prosperite a vyšle jasný signál o tom, že EÚ je odhodlaná čeliť výzvam, ktoré majú strategický význam z hľadiska budúcnosti.

Investície do budúceho energetického systému

Energetika sa stala jednou z kľúčových tém Európy. V decembri minulého roka Európska únia prijala rad zásadných rozhodnutí zameraných na riešenie otázky budúcnosti energetického systému EÚ: cieľom je prevádzkovanie systému s nižšími emisiami skleníkových plynov a s významným podielom energie z obnoviteľných zdrojov na celkovom energetickom mixe EÚ. Začiatkom tohto roka Európa zažila plynovú krízu, ktorá jasne poukázala na riziká ohrozujúce bezpečnosť energetického zásobovania. Zviditeľnila slabé miesta, nielen pokiaľ ide o diverzitu v rámci dovozu energetických zdrojov, ale aj v súvislosti s tým, do akej miery je EÚ schopná presúvať energiu vo svojom vnútri, na miesta, kde je najviac potrebná.

Na uskutočnenie potrebných zmien je nevyhnutné veľké nasadenie a zásadné investície. Existuje však hrozba, že hospodársky pokles spôsobí spomalenie investícií, pokiaľ sa teraz neprijmú ďalšie kroky. Úverová kríza má priamy vplyv na rýchlosť, s akou EÚ uskutočňuje nutné zmeny. Hrozí, že stratíme dynamiku a technologickú výhodu, pričom akékoľvek zaostávanie v súčasnosti povedie k vyšším nákladom v budúcnosti. V Pláne hospodárskej obnovy Európy bola preto osobitne zdôraznená potreba inteligentného investovania, teda takých hospodárskych stimulov, ktoré by boli zamerané na jednoznačné strategické ciele.

Komisia z týchto dôvodov navrhuje súbor troch konkrétnych iniciatív, ktoré sú zamerané na základné ciele EÚ v energetickej oblasti. Po prvé, podpora strategických projektov zameraných na prepojenie systémov, s cieľom odstrániť niektoré nedostatky existujúcej infraštruktúry. Po druhé, investície do ďalšieho rozvoja veterných elektrární v pobrežných a vzdialenejších vodách ako zariadení, ktoré spoľahlivo dodávajú energiu z obnoviteľných zdrojov. Po tretie, akcelerácia viacerých demonštračných projektov v oblasti zachytávania a ukladania uhlíka, aby výrobcovia energie s ambíciou znižovať emisie aj naďalej mali možnosť využívania fosílnych palív.

Týmito iniciatívami sa poskytne presne cielená podpora konkrétnym projektom. V nadchádzajúcich rokoch ich bude potrebné podporiť politickými iniciatívami a rozsiahlymi investíciami. EÚ však výrazným spôsobom môže prispieť už teraz.

Všetky projekty boli vybrané vzhľadom na ich širší význam: infraštruktúra prispeje k zlepšeniu bezpečnosti zásobovania v rámci celej EÚ a pokrok v technologickej oblasti a v rámci logistiky bude znamenať prínos pre európsku energetiku ako celok. Podporí sa nimi

³ KOM (2008) 859, 10. 12. 2008.

⁴ 1,5 miliardy EUR v roku 2009 a 2 miliardy EUR v roku 2010.

technologický pokrok v rámci Európskeho strategického plánu pre energetické technológie, a to predovšetkým prostredníctvom zapracovania ich výsledkov do európskych priemyselných iniciatív v oblasti zachytávania a ukladania uhlíka a v oblasti veternej energie. Zároveň sa v rámci nich využijú všetky príležitosti na podporu pákového efektu, a to najmä prostredníctvom spolupráce s Európskou investičnou bankou.

Budovanie prepojení v rámci európskej energetiky

V minuloročnom strategickom prieskume energetickej politiky boli prezentované rôzne zložky účinnej politiky v oblasti bezpečnosti zásobovania⁵. Akčný plán EÚ pre energetickú bezpečnosť a solidárnosť poukázal na potrebu zabezpečenia stability dodávok z tretích krajín, účinného riadenia zásob ropy a zemného plynu, vytvorenia mechanizmov reakcie na prípadné krízy, dosiahnutia energetickej efektívnosti s cieľom obmedziť dopyt a takisto aj na potrebu optimálneho využívania vlastných energetických zdrojov zo strany EÚ. Okrem iného zdôraznil aj nezastupiteľnú úlohu, ktorú v rámci energetického mixu zohráva infraštruktúra, pričom práve ju nie je trh vždy schopný zabezpečiť v dostatočnej miere. Prepojenie systémov prináša pozitívne vedľajšie účinky každému, znižuje závislosť a zvyšuje konkurencieschopnosť, čo je na osoh aj vnútornému trhu ako celku.

Nedávna kríza v rámci dodávok zemného plynu do európskych domácností a podnikov ostro zvýraznila kontúry zásadnej úlohy, ktorú zohráva infraštruktúra. Zraniteľnosť, pokiaľ ide o dodávky energetických zdrojov do EÚ, sa stala až príliš zrejmou, pričom sa ukázalo, že v čase nedostatku nebolo žiadnych skutočných alternatív. Hoci niektoré členské krajiny sa pokúšali podať pomocnú ruku tým, ktorí sa ocitli v núdzi, prostriedky na poskytnutie pomoci sa často ukázali ako nepostačujúce. Táto kríza teda odhalila závažné nedostatky, pokiaľ ide o vzájomné prepojenie systémov. Zistené medzery v rámci prepojenia infraštruktúr však majú dlhodobé dôsledky pre konkurencieschopnosť EÚ: znamenajú horší prístup k najlacnejším energetickým zdrojom z dovozu a menej možností, pokiaľ ide o pripojenie sa európskych podnikov a spotrebiteľov na cenovo najvýhodnejšie energetické zdroje v rámci Európy. Dôsledkom budú trvalé prekážky európskemu rastu.

Zároveň dochádza k tomu, že prebiehajúca hospodárska a finančná kríza brzdí realizáciu projektov v oblasti energetickej infraštruktúry. Podniky pôsobiace v oblasti energetiky sú úverovou krízou postihnuté rovnako ako ktokoľvek iný. Existuje skutočné riziko, že projekty zásadného strategického významu budú pozdržané, ak sa do nich nevložia financie z verejných zdrojov a investorom sa tak neposkytne istota, že ide o projekty, ktoré si zasluhujú podporu.

Komisia z týchto dôvodov navrhuje, aby sa 1,5 až 2 miliardy EUR z prostriedkov vyčlenených na stimulačné opatrenia na základe Plánu hospodárskej obnovy Európy poskytlo na prepojenia zásadného strategického významu. V strategickom prieskume energetickej politiky už bolo identifikovaných viacero priorít v energetickej oblasti s cieľom odstrániť slabé miesta a preskúmať existujúce možnosti: ide napríklad o prepojenie systémov v baltickej oblasti, južný koridor na prepravu zemného plynu, skvapalnený zemný plyn (LNG), stredozemný energetický okruh, primerané severojužné prepojenia sústav na prenos elektrickej energie a zemného plynu v rámci strednej a juhovýchodnej Európy a energetická rozvodná sústava v Severnom mori. Projekty by sa mali takisto zaoberať osobitnými potrebami malých ostrovov, ktoré sú odrezané od hlavných energetických sietí EÚ.

Komisia využila strategický prieskum energetickej politiky na to, aby usmernila výber projektov, v úmysle priamo riešiť otázky bezpečnosti zásobovania a diverzifikácie zdrojov

⁵ KOM (2008) 781, 13. 11. 2008.

zásobovania. Projekty sú geograficky rozložené v rámci celej EÚ. Prospech z nich budú mať nielen štáty, v ktorých sa projekty realizujú, ale aj celá Európska únia: to platí, pokiaľ ide o strategický význam týchto projektov pre energetickú bezpečnosť ako celok a takisto aj pokiaľ ide o príležitosť zúčastniť sa na postupoch zadávania verejných zákaziek, v ktorých pôjde o uzatvorenie zmlúv a dodávku kľúčových technológií. Projekty budú pre európske hospodárstvo jednak okamžitým impulzom a zároveň prispieť k tomu, aby bolo lepšie pripravené na budúcnosť.

Navrhovanými opatreniami sa podporí okolo 20 projektov z plynárenského a elektrárenského odvetvia, za predpokladu, že príjemcovia poskytovaných prostriedkov splnia kritériá na zabezpečenie účinnej realizácie projektov. Medzi ne patrí aj ustanovenie, ktorého cieľom je riešiť jeden z konkrétnych nedostatkov zistených počas plynovej krízy: ťažkosti s presmerovaním toku plynu zo západu na východ⁶. Je mimoriadne dôležité, aby tieto projekty boli dokončené do takej miery, ktorá umožní urýchlené začatie prác. Zásadný význam má aj to, aby členské štáty prijali zodpovednosť za akceleráciu príslušných postupov a udeľovania potrebných povolení.

Ďalšia generácia veterných elektrární v pobrežných a vzdialenejších vodách

V dôsledku cieľa, ktorý si v decembri EÚ vytýčila v súvislosti s podielom energie z obnoviteľných zdrojov, sa do centra pozornosti dostala potreba uviesť do prevádzky potrebné technológie. V súlade s tým, ako to bolo zdôraznené v Európskom strategickom pláne pre energetické technológie, možno konštatovať, že v rámci napĺňania tohto cieľa zohrá kľúčovú úlohu elektrická energia pochádzajúca z veterných elektrární. Výrobcovia, ktorí produkujú elektrickú energiu prostredníctvom veterných elektrární, si kladú za cieľ do roka 2020 dosiahnuť 12 až 14 % podiel na celkovej produkcii elektrickej energie EÚ, pričom štvrtina z toho by mala pochádzať z veterných elektrární vybudovaných v pobrežných a vzdialenejších vodách. Tento trend by mal pokračovať, pričom komplexy veterných elektrární, ktoré sa zriaďujú v pobrežných a vzdialenejších vodách, by mali zaznamenať najdynamickejší rozvoj v rámci celého odvetvia. Vzhľadom na to, že mnohé projekty sú lokalizované do pobrežných a morských pásiem na pomedzí hraníc a často si vyžadujú infraštruktúru za hranicami, a s ohľadom na skutočnosť, že veterné elektrárne v pobrežných a vzdialenejších vodách sú technologicky a logisticky ešte komplexnejšou výzvou, EÚ má osobitnú úlohu v tom, že musí mobilizovať investície, ktoré by sa inak nemuseli uskutočniť.

V každom prípade sa však zdá byť jasné, že nad realizáciou projektov veterných elektrární v pobrežných a vzdialenejších vodách v dôsledku nedostatku financií momentálne visia otázky. Hrozí, že projekty, ktoré sú pripravené na ďalšiu realizáciu, budú odložené na neskôr, a niektorí výrobcovia už museli v dôsledku toho prikráčať k znižovaniu stavu zamestnancov. Komisia preto navrhuje, aby sa na projekty v tejto oblasti vyčlenilo približne 0,5 miliardy EUR. Pri výbere projektov sa prihliadalo na to, že EÚ je schopná priniesť pridanú hodnotu takým projektom, ktoré sú už v pokročilejších fázach vývoja – s osobitným dôrazom na podporu regionálnej spolupráce v záujme zlepšenia konkurencieschopnosti a investícií do pokročilej technológie s cieľom vyvinúť veterné turbíny, infraštruktúru a logistické zázemie novej generácie, ktoré budú pôsobiť ako stimul na jej rýchle uplatnenie.

Čisté energetické technológie pre budúcnosť

Zachytávanie a ukladanie uhlíka bolo označené za jednu z najdôležitejších technológií z hľadiska budúcnosti. Táto technológia by mohla urobiť zo spaľovania fosílnych palív

⁶ Aby sa tak napríklad nezopakovala nedávna situácia, keď nebolo možné dodávať zemný plyn z Rakúska na Slovensko a aby sa napomohlo prepojeniu medzi Bulharskom a Rumunskom.

udržateľný spôsob výroby elektrickej energie, čo je zásadný moment v rámci celosvetového úsilia znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2050. Európa by tak mohla naplno využiť vlastné uhlie, ropu a plyn. Vytvorením tejto technológie by sa zároveň európskemu priemyslu otvorili zásadné príležitosti na obchodné zhodnocovanie technologického riešenia celosvetového významu. Zachytávanie a ukladanie uhlíka je však komplexnou technológiou a môže trvať niekoľko rokov, kým sa dostane do takého štádia, že sa bude dať komerčne využiť.

Potenciál technológie zachytávania a ukladania uhlíka uznala aj Európska rada, keď ako cieľ vytýčila, že do roku 2015 by malo fungovať až 12 demonštračných projektov. V dôsledku úverovej krízy bude dosiahnutie tohto cieľa ešte náročnejšie. Európska rada v decembri minulého roka rozhodla, že zaručí financovanie projektov v oblasti zachytávania a ukladania uhlíka prostredníctvom časti výnosov zo systému EÚ na obchodovanie s emisiami. Tieto finančné prostriedky však nebudú k dispozícii okamžite a v takej výške, aby postačovali na realizáciu plánovaného počtu demonštračných projektov. V súčasnej ekonomickej situácii môže viesť opatrnosť investorov k ohrozeniu cieľov, ktoré stanovila Európska rada.

Komisia preto navrhuje, aby sa urýchlili práce na týchto kľúčových demonštračných a infraštruktúrnych projektoch. Podpora sa poskytne piatim projektom, z ktorých každý potrebuje na svoje začatie investíciu vo výške 250 miliónov EUR. Ide o rôzne technológie, geologické podmienky a členské štáty. Všetky sa vyznačujú vysokým stupňom pripravenosti, takže sa zabezpečí, že užitočné prínosy investície sa prejavia v najkratšom možnom čase. Zmyslom demonštračných projektov je aj to, že sa ich výsledky poskytnú ďalším subjektom, takže povinnosti v tomto zmysle budú jednoznačne pomenované.

Investície do budúcnosti vidieckych spoločností

Vidiecke spoločnosti môžu patriť medzi spoločnosti, ktoré sú hospodárskym poklesom zasiahnuté najvýraznejšie. V ťažkých časoch sa zvyšuje riziko vylúčenia – a keď hospodárstvo začne opäť rásť, prínosy sa môžu dostaviť omnoho pomalšie.

Medzi najdôležitejšie prostriedky v modernom hospodárstve patrí širokopásmové pripojenie na internet. V dnešnej Európe takéto pripojenie otvára cesty k nájdeniu si nových pracovných príležitostí, k osvojeniu si nových zručností, k objaveniu nových trhov a k znižovaniu nákladov. Má zásadný význam pre školské zariadenia, knižnice a štátnu správu a takisto aj pre podnikateľské subjekty. Širokopásmové pripojenie sa zaradilo medzi prostriedky, ktoré sú nevyhnutné pre fungovanie moderného hospodárstva. Stále však existujú oblasti, v ktorých sa prostredníctvom trhových mechanizmov v dôsledku takých faktorov ako je nízka hustota obyvateľstva a vysoké náklady nepodarilo zabezpečiť vybudovanie takéhoto pripojenia. Takisto existuje veľa oblastí, v ktorých je potrebné v minulosti vybudovanú širokopásmovú infraštruktúru modernizovať, aby pripojenie na internet dosahovalo rýchlosť, ktorá zodpovedá dnešným požiadavkám. Práve z tohto dôvodu sa v rámci Plánu hospodárskej obnovy Európy stanovil cieľ do roku 2010 zabezpečiť 100 % pokrytie vysokorýchlostným pripojením prostredníctvom širokopásmových sietí. V pláne sa tiež zdôraznilo, že je nutné zmodernizovať viaceré existujúce siete a podporovať konkurencieschopné investície do optických sietí a uvoľniť spektrum pre bezdrôtové širokopásmové pripojenie.

Európska únia už využíva nástroje v oblasti rozvoja vidieka na podporu hospodárskeho rastu vo vidieckych oblastiach a budovanie celkovo zdravých vidieckych spoločností. V rámci kontroly stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky bol identifikovaný celý rad otázok, ktoré majú zásadný význam pre európske poľnohospodárstvo. Ak by sa tieto otázky začali riešiť s väčšou rýchlosťou, poľnohospodárskym komunitám by to umožnilo pokročiť v rámci ich vlastných aktivít v tejto súvislosti a zároveň by sa mohli lepšie pripraviť na priaznivejšie hospodárske podmienky. Bolo by to v súlade s dôrazom, ktorý plán hospodárskej obnovy

kladie na urýchlené vykonávanie štrukturálnych opatrení EÚ, s cieľom v zložitom období realizovať investície čo najskôr.

Komisia preto navrhuje, aby sa na udelenie impulzu vidieckemu hospodárstvu využil práve nástroj na podporu rozvoja vidieka, pričom podpora by sa mala poskytnúť dvojakým spôsobom. Po prvé, 1 miliarda EUR by mala byť vyčlenená v rámci výdavkov na rozvoj vidieka, a to s osobitným určením na vybudovanie širokopásmovej infraštruktúry vo vidieckych oblastiach. Po druhé, na urýchlenie riešenia nových otázok, ktoré vyplynuli z kontroly stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky, by sa malo vyčleniť 0,5 miliardy EUR.

Komisia stanoví sumy, ktoré budú k dispozícii v jednotlivých členských štátoch v súlade so zásadami stanovenými v článku 69 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005. Komisia má v úmysle riadiť sa pri ich stanovovaní súčasnými pravidlami rozdeľovania zdrojov.

Internet pre vidiecke spoločenstvá

Podpora širokopásmového pripojenia už tvorí súčasť stratégie EÚ v oblasti rozvoja vidieka. V strategických usmerneniach Spoločenstva pre politiku rozvoja vidieka na programovacie obdobie 2007 až 2013⁷ sa kladie osobitný dôraz na význam, ktorý pre vidiecke podniky a sociálno-ekonomický rozvoj vidieckych oblastí majú informačné a komunikačné technológie. Šírenie a využívanie týchto technológií má zásadnú úlohu pri revitalizácii vidieckych oblastí, stimulovaním hospodárskeho života pomáha diverzifikovať hospodárske a sociálne činnosti, sprístupňuje nové služby na internete a zlepšuje začleňovanie do digitálnej éry. Môže napomôcť pri riešení problému relatívne obmedzeného využívania informačných a komunikačných technológií v poľnohospodársko-potravinárskom sektore a prispieť k rozvoju takých odvetví, ako je napríklad vidiecky cestovný ruch.

Na tom istom základe možno skonštatovať, že v prípadoch, kde stále pretrvávajú rozdiely medzi dostupnosťou širokopásmového pripojenia v mestských oblastiach a na vidieku a kde využívanie internetu zaostáva, existuje skutočné riziko následného vylúčenia z hospodárskeho a sociálneho diania. To môže viesť k stagnácii hospodárstva na vidieku, nezamestnanosti a vyľudňovaniu.

Tieto riziká sú ešte väčšie v časoch hospodárskeho poklesu. Čím viac sú regióny vzdialenejšie, izolované a vyľudnené, tým viac trpia neexistenciou širokopásmového pripojenia a prístupu na internet. Čím viac regióny zaostávajú pri dosahovaní vytýčenej úrovne pokrytia širokopásmovým pripojením, tým existuje menšia šanca, že budú mať také príjmy, z ktorých by mohli financovať investície, ktoré samé potrebujú.

Financovanie by sa mohlo zamerať na tieto tri hlavné oblasti:

- vybudovanie novej širokopásmovej infraštruktúry vrátane zariadení pre prenos signálu (napr. pevné linky, terestriálne bezdrôtové spojenie, satelitné spojenie, prípadne kombinácia technológií),
- modernizácia existujúcej širokopásmovej infraštruktúry (napr. zvýšenie spoľahlivosti pripojenia, jeho rýchlosti, kapacity, rozšírenie dosahu, zlepšenie kvality poskytovaných služieb a pod.),
- polozenie pasívnej širokopásmovej infraštruktúry (napr. inžinierske práce ako vybudovanie káblových rozvodov a ostatných sieťových prvkov, ako napr.

⁷ Rozhodnutie Rady 2006/144/ES z 20. februára 2006 o strategických usmerneniach Spoločenstva pre politiku rozvoja vidieka (programovacie obdobie 2007–2013), Ú. v. EÚ L 55, 25.2.2006, s. 20 – 29.

neaktivovaných káblov), a to aj v súčinnosti s inými infraštruktúrami (energetická, dopravná, vodná, kanalizačné systémy a pod.).

Prostriedky by sa poskytli prostredníctvom opatrenia 321 „základné služby pre hospodárstvo a vidiecke obyvateľstvo“. Investíciami by sa podporili už prebiehajúce činnosti zamerané na vybudovanie širokopásmovej infraštruktúry v rámci politiky súdržnosti, pričom by sa nadviazalo na aktivity, ktoré už v niekoľkých vidieckych oblastiach prebiehajú.

Komisia uverejní ďalšie podrobnosti o strategických možnostiach, ktorými sa dá podporiť rozvoj širokopásmového pripojenia vo vidieckych oblastiach, v najbližších týždňoch⁸. Táto iniciatíva pôjde ruka v ruke aj s novou stratégiou EÚ v oblasti širokopásmového pripojenia zameranou na poskytnutie rámca pre činnosti na rozvoj tohto pripojenia v celej Európskej únii. Bude sa snažiť o dosiahnutie lepšej koordinácie medzi národnými a regionálnymi orgánmi, o podporu spoločného používania infraštruktúr s cieľom ich čo najlepšieho využitia a o výmenu najlepšej praxe⁹. Ak sa to podarí dobre koordinovať, správna kombinácia rozvoja vidieka, politiky pre informačné a komunikačné technológie a širokopásmového pripojenia a štrukturálnych fondov pomôže zamedziť duplicitu a vytvoriť podmienky potrebné na dosiahnutie naozajstnej zmeny.

Takéto iniciatívy musia byť v súlade s pravidlami pre štátnu pomoc vyplývajúcimi zo zmluvy. Uvedené pravidlá podnecujú dobre pripravené verejné intervencie, ktoré sú najvhodnejším prostriedkom na vyriešenie chýbajúcej alebo obmedzenej dostupnosti širokopásmových pripojení v týchto regiónoch. Zabezpečujú, aby verejné intervencie boli riadne odôvodnené a primerané.

Riešenie budúcich výziev

V rámci kontroly stavu realizácie reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky z roku 2003 bol identifikovaný celý rad nových otázok, ktoré majú pre európske poľnohospodárstvo zásadný význam – ide o zmenu klímy, energiu z obnoviteľných zdrojov, vodné hospodárstvo, biodiverzitu a reštrukturalizáciu sektora mlieka. Ministri poľnohospodárstva sa v novembri 2008 dohodli, že sa s týmito výzvami vysporiadajú prostredníctvom dodatočných prostriedkov v rámci programov na rozvoj vidieka, a to v súlade s pravidlami Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka. Táto dodatočná podpora sa však plánuje až od januára 2010 a v prípade niektorých členských štátov až v roku 2013¹⁰.

Urýchlenie tejto práce by prinieslo investície a umožnilo by začať uskutočňovať tieto kľúčové strategické priority. Ak by sa s tým začalo v roku 2009, osobitný prospech by z toho mali krajiny EU-12.

Investície navrhované v tomto oznámení významnou mierou prispievajú k riešeniu hospodárskej krízy a k tomu, aby bola Európa v budúcnosti silnejšia a viac konkurencieschopná. Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby urýchlene zvážili tieto návrhy a čo najskôr ich prijali.

⁸ V oznámení o zlepšení prístupu k moderným informačným a komunikačným technológiám vo vidieckych oblastiach.

⁹ Európsky portál pre širokopásmové pripojenie www.broadband-europe.eu je aj nástrojom na výmenu najlepšej praxe a na zverejňovanie výziev na predloženie ponuky v európskom meradle a môže zabezpečiť efektívnejšie využitie rozpočtu, ktorý je k dispozícii.

¹⁰ Neplatí to pre Rumunsko a Bulharsko.